

IKKE GÅ GLIPP AV TURER – SE SISTE SIDE

GREVLINGEN

MEDLEMSBLAD | NATURVERNFORBUNDET I OSLO OG AKERSHUS (NOA) | NUMMER 2 | 2016 | 35. ÅRGANG

Naturvernforbundet
i Oslo og Akershus

Foto: NOA arkiv.

GREVLINGEN

Medlemsblad
Naturvernforbundet
i Oslo og Akershus (NOA)
Maridalsveien 120
0461 Oslo

Telefon 22 38 35 20
noa@noa.no
www.noa.no

Bankgiro 1280.05.02347

Redaktør:
Ingrid Næsbakken Ekeberg
922 11 303
ingrid_ekeberg92@hotmail.com

Forsidebildet:
Frønsvollenhytta sett
nedenfra.

Foto: NOA arkiv.

© Naturvernforbundet i
Oslo og Akershus 2016
All tekst i artiklene kan fritt
gjengis med referanse til
Naturvernforbundet i Oslo
og Akershus' kvartalskrift
Grevlingen, årgang,
nummer, artikkelforfatter
og artikkel. Fotografiene
skal kun kunne gjengis
etter innhentet tillatelse
av fotograf og Grevlingens
redaksjon.
ISSN 0803-6357

**BLI MEDLEM
GI NATUREN EN STEMME**

MEDLEMSKONTINGENT:
Hovedmedlem: 390,-
Familiemedlem: 450,-
Student: 200,-
Førsteårskontingent
for student: 50,-
Pensjonist: 200,-

Kontoret på Vøienvolden
er åpent mandag, tirsdag
og torsdag, kl. 10–14.

Grevlingen blir trykket på
100% resirkulert papir og
er miljøvennlig produsert
og derfor svanemerket.

Trykk: itGrafisk
Opplag: 5.400

SYKKELGRUPPE I NOA

Vil du være med i vår nye sykkelgruppe? Gruppas oppgaver er å følge med på sykkelpolitikk i Oslo og Akershus, promotere sykling, og å bistå sykkelansvarlig i NOA. Vår sykkelansvarlig heter Kristin Rørvik og er nyansatt på prosjektet. Hun har erfaring fra andre deler av Naturvernforbundet, der hun blant annet har jobbet med Oljefri-kampanjen. Nå er hun klar for å få Osloregionen på sykkel! Bli med på arrangementer og lær om sykkelmekking og alternative sykler.

Kontakt: Kristin Rørvik, kr@naturvernforbundet.no

KULTURLANDSKAPSUTVALG

Denne gruppen skal drive med god gammeldags ljåslått eller slått med tohjulstraktor, raking, fjerning av busker og kratt, samt fjerning av fremmede arter. I tillegg skal vi organisere blomsterengvandring med botanikk, slåttekurs, faglige samlinger m.m. Kunne du tenkt deg å bli med?

Kontakt: Susanne Lemmingson, susanne.lemmingson@gmail.com

SKOGVERNKURS

Vil du arbeide med skogvern og hjelpe til å behandle hogstmeldinger for ditt nærområde? NOA arrangerer QGIS-kurs der vi går gjennom registrering av områder og hva man gjør med en hogstmelding. Kursene vil i hovedsak bli gitt på dagtid i ukedager og er rettet mot aktive medlemmer og lokallag. Mer informasjon om dette kommer på våre hjemmesider.

MER INFORMASJON OG EVENTUELLE ENDRINGER FINNES PÅ WWW.NOA.NO

GRATULERER MED JUBILEUM, OG LEVE DUGNADSÅNDEN!

Denne utgaven av Grevlingen har vi valgt å dedikere til Frønsvollen, i anledning 10-årsjubileum for NOAs drift av seteren. Frønsvollgruppen har bidratt med interessante tekster og fine bilder om litt av alt som skjer der ute i marka: birøkting, vedlikehold, kafédrift, eventyrstier og masse mer. La deg inspirere av deres viktige arbeid som voktere av marka, og bli med i en av arbeidsgruppene deres. Informasjon om dette finner du tilslutt i saken om dem.

Få ting er så særegent skandinavisk som dugnadsånden. Frivillige drifter Norge, og like sikkert som at snøen smelter og knoppene sprenger seg fram, så kommer landets ildsjeler opp til overflaten, bestandig klare til å ta i et tak og hilse våren velkommen. Jeg kan tusle rundt i Oslo på stadig lysere vårvelder, høre lyden av grus under skoene mine, puste inn den kjølige vårluften og glede meg over alle de som utrettelig står på. Som samler inn lopper, som steker vafler, som feier gatene, som følger med og informerer, diskuterer, demonstrerer. De som hele vinteren har møttes og lagt planer for hvordan akkurat denne våren skal bli, og som nå endelig er tilbake i gatene. "Uten pensjonister stopper Norge, så får yngre overskuddsmennesker ha oss unnskyldt", skriver Jørgen Stubbesitter. Jeg er forsåvidt hjertens enig med han i det, selv om engasjement tar alle mulige former. Nettopp dette vet de å utnytte på Frønsvollen.

At de er ildsjeler skinner igjennom i hver setning, hvert bilde og hver email de har sendt. Her finnes ekte engasjement og glede over å få drifte seteren i Oslomarka. Glede over å få

innvie små miljøvernspirer i skogens mange hemmeligheter, over å vokte de mange biene gjennom den kalde vinteren, over å fortelle historier om setra og beskytte marka. Hva skjer med meg når kveldene blir lengre, snøen blir borte og jeg leser om flittige miljøvernere som valfarter ut i Oslo skoger? Jeg løftes opp, og jeg kjenner min egen vilje våkne til liv igjen. Den viljen, som gjennom den lange vinteren har blitt utfordret av de virkelig store miljøutfordringene vi og kommende generasjoner står ovenfor, får nytt giv når jeg vet at ildsjelene er på saken. De finnes og de følger med.

Så kos deg med denne utgaven av Grevlingen, og ikke minst: gratulerer med ti år viktig arbeid i Oslomarka!

Ingrid Næsbakken Ekeberg, redaktør

ARTIKLENE I DENNE UTGAVEN AV GREVLINGEN

- 10 år på Frønsvollen
- Dugnadsliv og NOA-profilering på Frønsvollen
- Frønsvollens historie
- Bifolket på Frønsvollen
- Aktivitetsdag for små og store på Frønsvollen
- Familieliv på Frønsvollen
- Endelig lokallag i Groruddalen
- Velkommen i slåtteeng og kulturlandskapsgruppa!
- Bli kjent med de «glemte dalene»
- Jørgen Stubbesitter
- Turer vår/sommer 2016

Ingrid Næsbakken
Ekeberg.

Grevlingen gir seg ikke, men forsvarer innbitt sin region. Grevlingen biter seg derfor fast og slipper ikke tak før hensikt og mål er nådd. Dette er også NOAs oppgave.

TELEFONEN VÅR ER BETJENT MANDAG, TIRSDAG OG TORSDAG FRA KL 10.00 TIL KL 14.00.

10 ÅR PÅ FRØNSVOLLEN

I 10 år har NOA residert på Frønsvollen. Fjernet skog. Ryddet gamle beiteenger og slåttemark. Restaurert låven. Reparert bygningen. Satt opp rastebord. Etablert kjøkkenhage og bikuber. Og ikke minst: åpnet Frønsstallen som en matpakkekafe, der turgåerne ønskes velkommen til en kaffekopp og en prat i helgene. Kort og godt: en fantastisk innsats, og vårt beste ansikt utad.

Frønsvollen, eventyrskoger og viktige seire

På Frønsvollen får vi vist fram hva NOA er for, og hvilke verdier vi er satt til å beskytte: rundt vollen og nordover Frønsvollsmyrene og Skjennungsåsen har vi de fineste eventyrskoger – så flotte at de ble vernet i første vernerunde etter Markaloven. Dobbel seier for NOA: Først kjempet vi fram en egen hjemmel for vern av områder av hensyn til deres opplevelsesverdier (Markalovens § 11: «Kongen kan verne som friluftslivsområder områder som på grunn av naturopplevelsesverdier har særskilte kvaliteter for friluftslivet.»), og deretter fikk vi på plass de første friluftslivsområdene i Marka, med Frønsvollsmyre-

ne og Skjennungsåsen som ett av fire områder. Og mange flere står på vent.

Svært verdifullt område

Men det er ikke bare opplevelsesverdiene for friluftslivet som gjør området attraktivt. Også naturmessig er det mangeartet og verdifullt. En rekke såkalte naturtyper (områder med spesielle og/eller sårbare naturverdier) er også registrert i nærområdene. Stor-skogen i Slagene og i Skjennungsåsen, rasmarka i hellingen fra Bomveien og opp mot Frønsvollen og Frønsvollsmyrene. Hadde ikke området blitt vernet etter Markaloven, hadde det også hatt tilstrekkelige verdier for vern etter naturmangfoldloven.

Viktig arbeid i kulturlandskap

Sist, men ikke minst er det kulturlandskapsverdiene som gir Frønsvoll-området dets verdi. Seterdrift gjennom mange hundreår, antakelig fast bosetting i perioder. Dyrking av jorda, slått og beite. Driftsmåter som ikke lenger benyttes – til ubotelig skade for alle artene som er avhengige av nettopp slik drift. Det er ikke uten grunn at slåtte-mark er blitt en «utvalgt naturtype» - en biotop som skal tas spesielt vare på – slik vi gjør på Frønsvollen. Forhåpentligvis vil den gjenopptatte beitebruken av vollene kunne tilgodese sjeldne arter som det ellers er vanskelig å bevare.

Innvie markafolket i eventyrskogene

Informasjon er et viktig stikkord for NOA på Frønsvollen. Her kan vi informere om markas verdier og vårt arbeid for å ta vare på dem. Om eventyrskogene og gammelskogens verdier, og om naturmangfoldet i skogene og i kulturlandskapet, og ikke minst om aktuelle utfordringer i marka- og naturvernarbeidet. Et ledd i informasjonsarbeidet er å vise markabrukerne de siste eventyrskogene. I forbindelse med jubileet vil vi få merket opp en egen sti gjennom

eventyrskogene fra Frognerseieren, via Slagene, til Frønsvollen, og en rundtur i eventyrskogene nord for vollen. Med disse stiene håper vi at både turen inn til Frønsvollen, og oppholdet der, kan by på opplevelsrike og spennende naturmøter for liten og for stor.

Til jubilanten og alle frivillige

Hver sommer går det kyr fra Kongsgården eller Bogstad på beite på de gamle grasgangene, passet på av frivillige fra NOA. Driften av matpakkekaféen er også avhengig av frivillige, det samme er vedlikehold av bygninger og arbeid med kulturlandskapet. Styret i NOA er dypt takknemlige for den kjempeinnsatsen som er nedlagt av driftsstyret på Frønsvollen i disse ti årene – naturvernarbeid på sitt aller beste! Og så håper vi at enda flere blir med i fortsettelsen. At tusen blomster får blomstre på Frønsvollen, form av idéer, aktiviteter og tiltak som ytterligere kan synliggjøre NOA, våre verdier og vår innsats for naturmangfold og opplevelsesverdier. Bli med i det aktive arbeidet på Frønsvollen, og ta stedet i bruk!

GRATULERER MED 10-ÅRSJUBILEET!

VIKTIGE SEIRE: en møteplass der NOA for vist hvem vi er.

Foto: NOA arkiv.

DUGNADSLIV OG NOA-PROFILERING PÅ FRØNSVOLLEN

Etter en lang periode med konstruktivt og godt samarbeid med Friluftsetaten i Oslo kommune ble NOA mot slutten av 2005 forespurt om vi kunne tenke oss å overta driften av Frønsvollen.

Kommunens mål var å gjøre stedet mer tilgjengelig for turfolk, samt sikre et visst tilsyn med de beitedyr som man ønsket utplassert på området. I april 2006 var avtalen klar og NOA inntok sitt nye brohode i Marka. Kommunen gjennomførte noen utbedringer på våningshuset og så slapp NOA til!

Flere tusen dugnadstimer er nedlagt på bruket. Råteskader på låvens konstruksjons virke ble skiftet ut med egenproduserte materialer skåret på Frønsvollen. Store deler av låvens panel ble skiftet ut. Under kyndig ledelse av arkitektteamet Jens og Sigmund ble

stallen tilrettelagt som matpakkekafe. Med ny pipe og ildsteder fra Jøtul til favør pris ble dette «hjerter» i NOAs nye Markabase. Overnattingskapasiteten ble økt med nytt allrom i låven.

Utebord og Staurhus for tørk av ved og egen-produserte materialer har markert NOAs Frønsvoll-etablering. Agria tohjulstraktor anno 1959 ble hentet ned fra Vest Telemark med plog og harv. Et nøkternt småbruk er under utvikling. Parselldyrking for NOA-medlemmer gir grunnlag for å høste av egen innsats. Birøkterne har bekreftet gode vilkår for honningproduksjon. Re-

DUGNADSLIV: flere tusen timer arbeid blir lagt ned.

Foto: Lise Häusler, Frønsvollgruppa

habilitering av kulturlandskapet er påbegynt. Den tilgrodde vollen er åpnet opp og Bjørns fuglekasseprosjekt og fuglematerne har bidratt til fuglelivet.

Stien mot Heggehullet er ryddet, men krever fortsatt utbedringer. Eventyrstien videre mot Frognerseteren er nå godkjent for merking, og står på sommerens arbeidsprogram sammen med skogsti/rundtur nord for Frønsvoll. Vedtagelsen av vern som friluftsområde etter Markaloven har ytterligere styrket Frønsvollens strategiske beliggenhet.

Vår aktivitet på Frønsvollen blir lagt merke til av turfolk som stadig uttrykker at de setter pris på den

utviklingsom har funnet sted gjennom de siste 10 år. Denne positive oppmerksomheten, og NOAs presentasjon av sitt Marka-arbeid, gir oss mulighet til å presentere og begrunne de viktige forvaltningsprinsipper NOA ønsker å vinne forståelse for.

Dette er kun et begrenset utsnitt av de aktiviteter som pågår på Frønsvollen. Stedet gir en ideell ramme for samlinger, møter og kurs i NOA regi. Vi i driftsstyret verdsetter den rekruttering av nye og gamle medlemmer som har meldt sin interesse for aktiv deltagelse på Frønsvollen. Her er fortsatt plass for langt flere. Ser frem til å se deg på Frønsvollen!

PLASS TIL flere:
leder i Frønsvollgruppen
ønsker flere velkomne til
å bidra.

Foto: Lise Häusler,
Frønsvollgruppa

Frønsvollens historie

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) har siden 2006 leiet Frønsvollen av Bymiljøetaten i Oslo kommune. Den gamle seteren ligger omtrent midtveis mellom Frognerseteren og Skjenningsstua i Nordmarka. Aktive i NOA vedlikeholder bygninger og innmark, og når vi har anledning har vi åpen matpakkekafé i stallen. Frønsvollen er NOAs samlingssted i Oslomarka, der vi informerer om eventyrskoger, kulturlandskap, markakultur og det enkle friluftsliv.

Fra seter til husmannsplass

Ut fra navnet skulle man tro at Frønsvollen opprinnelig må ha vært seteren til Frøen gård ved Majorstuen, men det var den bare i perioden 1629 til 1788. Seteren er trolig mye eldre enn dette, og lå opprinnelig under gården Sten. Denne gården, som var i drift fram til bybrannen i 1664, lå der hvor Fagerborg kirke og Stensparken ligger i dag. Frønsvollen het den gang Stensseter og eiendommen rundt het Stensskogen.

På en hylle i terrenget ca. 100 meter sørvest for dagens bygninger finnes spor etter det som ifølge byantikvaren kan være rydningsrøyser, kanskje fra før vår tidsregning.

Først etter bybrannen i 1624 er historien om Frønsvollen godt kjent. Kong Christian IV la ned flere av de sentrale gårdene utenfor bykjernen etter bybrannen, deriblant Sten gård,

for å utvide bymarkene. Gårdsskogen ble fordelt mellom andre Aker-gårder, og Stensseteren tilfalt Frøen-gårdene. På 1700-tallet ble gården eiet av forskjellige Aker-familier på Frogner gård og Frøen-gårdene, som var innflettet i hverandre ved giftemål og arv.

Fra 1788 gikk Frønsvollen trolig over til å bli en husmannsplass under Frogner gård.

Thomas Heftye kjøper opp skogeiendommer

Konsul Thomas Johannessen Heftye (1822–1886) kjøpte Stensseterskogen i 1864, etter at seterdriften hadde opphørt. Det sies at eiendommen i Nordmarka skaffet rikelig med tømmer til sagene ved Frognerbekken.

I 1885 ga Thomas Heftye Christiania Skiklubb (stiftet 1877) anledning til å bygge “verdens første skihytte” på

HISTORISK FLYFOTO:
Frønsvollen i vakkert
snødekke.

Foto: NOA arkiv.

Frønsvollen. Heftye var selv ivrig medlem av skiklubben. Skihytta, som sto ferdig i 1885, ble bygget der husmannsboligen opprinnelig sto, og husmannsplassen ble flyttet til dagens plassering litt lenger nord.

Oslo kommune overtar

I 1889 kjøpte kommunen sin første skog ved Frognerseteren av Heftyes enke for å sikre befolkningen områder for friluftsliv. Heftye hadde allerede åpnet sin eiendom for byens befolkning. Sammen med Frognerseter-skogen fulgte Frønsvollen med omgivelser. Siden ble det flere kjøp av skog-eiendommer i området, og i dag utgjør Oslo kommunes skoger cirka 10 prosent av Oslomarka.

Nyere historie

I perioden fra Oslo kommune kjøpte skogen i 1889 fram til 1969 bodde ansatte i Oslo kommune på Frønsvollen. Christiania Skiklubb leiet Frønsvollen av Oslo kommune i perioden 1969 til 2000, og hadde oppsynsmenn boende her.

Frønsvollen forvaltes i dag av By- og miljøetaten. Bygningene på Frønsvollen ble oppført på byantikvarens «gule liste» i 1998.

Frønsvollen i dag

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus

har leiet og vedlikeholdt bygningene og innmarka på Frønsvollen siden 2006. Stedet er i dag Naturvernforbundets møteplass for medlemmer og andre markabrukere, og er et informasjonssenter for Markasaker. På vollene rundt den tidligere husmannsplassen beiter kyr fra Kongsgården eller fra Bogstad gård i sommermånedene, og Frønsvollen er igjen blitt seter.

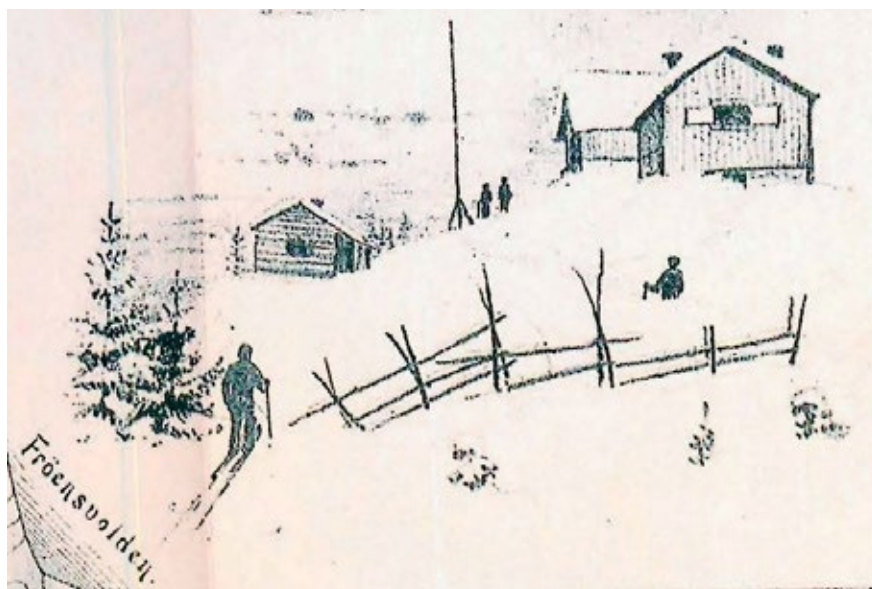
I den laftede del av låven, "Stallen" har vi montert et ildsted. Her holder vi åpen en «matpakkekafe» de fleste helger i barmarksesongen der du kan få en kopp kaffe, te eller toddy til matpakken.

Bli med!

Stallvaktjenesten er dugnadsbasert, og nye deltagere er hjertelig velkomne. Dugnadsaktivitetene er omfattende på Frønsvollen og består av alt fra hagebruk og vedlikehold av bygningene, til fuglekassedrift, vinterføring av fugler og produksjon av ved og bygningsmaterialer fra vollen rundt husene. Vi produserer også vår egen honning i bikuber nord for låven. Dersom du ønsker å delta i aktivitetene på Frønsvollen kan du kontakte fv@noa.no.

Kilder:

Kristiania Skiklubbs jubileumsbøker
Byantikvaren i Oslo

PLANTEGNINGER:
slik så man for seg at
setra skulle se ut.

Foto: NOA arkiv.

Bifolket på Frønsvollen

Honningbier har fått mye oppmerksomhet etter mystisk biedød, og trusler om for lite pollinering av matplanter. Omtrent 84 % av Europas blomstervekster er avhengige av bier og andre bestøvere for å formere seg. Massiv biedød er heldigvis ikke et problem i Norge enda; men vi har en stolt birøkttradisjon å ta vare på.

Foto: NOA arkiv.

VISSTE DU AT: honning har antiseptiske egenskaper? Den har blitt benyttet som sårbehandling i flere tusen år. Egypterne smurte nemlig honning på sår for å redusere væsking, og stimulere fremvekst av nytt vev.

Foto: Lise Häusler.

Ivrige amatører og en bikube

Våren 2014 fikk NOA en bikube (et bifolk) på Frønsvollen. Bigården er med i nettverket ByBi, og er strukturert under Norges Birøkterlag. Biene på Frønsvollen henter pollen og nektar fra blomstene i marka og fra kjøkkenhagen. Flyradiusen kan være opp til 5 km fra kuben og våre bier er spesielt glad i selje, turt, bringebær- og blåbærblomster, rabarbrablomst og honningurt. Biene er fredelige vesener så lenge de får jobbe i fred. Kuben blir driftet av en gjeng ivrige amatører som planlegger sesongen, fordeler oppgaver, ser til kuben og fører protokoll. I birøkteråret er det mye som skjer: etter at snøen har gått ser vi til bi-

ene relativt ofte for å påse at de har nok mat og ikke har blitt våte. Utover sommeren ser vi til biene ca. hver 14 dag for å hindre at de finner seg et nytt sted å bo, såkalt sverming. Ut på sensommeren/ tidlig høst høster vi honningen og gir biene sukkerløsning som vintermat. Hele vinteren sitter biene tett i tett, godt og lunt, inne i kuben og koser seg med vintermaten. Honningen vi får blir fordelt mellom birøkterne og NOA. På det meste fikk vi ca. 10 liter honning på en sesong. Honningen er mild og flytende, og passer for eksempel kjempegodt til gresk yoghurt. Vi ønsker oss gjerne ett par nye birøktere på Frønsvollen, så velkommen skal du være!

Aktivitetsdag for små og store på Frønsvollen

NOA har i to år arrangert en aktivitetsdag for barn på Frønsvollen, med planer om nok en aktivitetsdag i september. Ideen til en slik dag hadde lenge vært et ønske hos hyttestyret når det gjaldt hva vi kunne tilby våre yngste. I 2013 ble "Staurhuset" i nordre del av vollen fullført. Det er laget av materialer fra trær hugget i vollenes kanter og skåret på stedet. Huset er en åpen konstruksjon hvor alle elementene er sammenføyet med treplugger.

På innvielsesdagen ble de siste pluggene spikket av barna og signert av dem. Deretter slo hvert barn inn sin egen plugg til jubel fra alle fremmøtte. Barnas begeistring over å få bidra på ordentlig var åpenbar, og veldig gledelig for oss som hadde bygget skuret.

Ideen om aktivitetsdag for barn ble året etter gjennomført for første gang under mottoet: "NOA / i skogen / fra skogen / av skogen!"

STORE OG SMÅ: noen bekymrede og noen hjelpsomme foreldre følger nøye med når barna er ved spikkebordet.

Fotos: NOA arkiv/
Frønsvollengruppa

Lek, undring og oppdagelser

Den første aktivitetsdagen ble arrangert i september 2014. Et spikkebord ble lagt til nordsiden av staurhuset, og en eventyrsti ble merket i myrlandskapet. Interessen var overveldende, særlig rundt spikkebordet, hvor barna

kunne bruke skarpe kniver, hammer og sag, rasp og filer på emner hentet fra skogen. Det ble produsert en anseelig mengde kroker, vandrestaver, avbarkede pølsepinner etc. som ble dekorert med tusjfarger. De mest avanserte prøvde seg på fuglekasser. Foreldrene stod tett rundt bordet og fulgte med, noen litt engstelige, og andre hjelpende når det trengtes. Langs eventyrstien var det naturquiz, og på vollen ble det stekt pinnebrød og laget grønnsaksuppe av produkter barna først hadde høstet fra kjøkkenhagen. Året etter var det ledet tur langs eventyrstien, noen nye ting på spikkebordet, og ellers som året før.

Kom med innspill!

I vårt 10-års jubileumsår vil vi videreføre og videreutvikle tilbudet vårt til de små innenfor våre målsettinger i NOA. Vi inviterer derfor alle medlemmer til innspill og forslag, og oppfordrer foreldre, besteforeldre, storesøsken eller hvem det skulle være til å melde seg for planlegging, forberedelse og gjennomføring av aktivitetsdagen.

Familieliv på Frønsvollen

Vi, en familie på fem, har med jevne mellomrom besøkt Frønsvollen de siste årene. Frønsvollen har både vært et mål for turer, et sted å være og et utgangspunkt for nye turer. Vi har vandret på eventyrstier, hoppet i søledammer, fanget frosker i bekken, studert huggorm og harer, og snekret i snekerbua.

Flere år på rad har vi med stort alvor passet Kongens kuer en sommeruke. Hver morgen har vi telt kuene, og hver kveld har vi telt dem på nytt. Vi har klappet dem og inspisert dem. En gang oppdaget vi at den ene kua hadde fått et sår i pelsen. Da varslet vi Kongsgården som hentet kua til dyrlegen. Sist sommer hadde vi med en preang til kuene; en saltstein innkjøpt på Felleskjøpet. Den likte de svært godt. Saltsteiner har vi også lagt ut til elgene som bor i skogen. Et lite og lærerikt familieprosjekt som kan anbefales.

Mye av tiden på Frønsvollen går med til å være stallvakter. Både om sommeren og ellers har vi delt ut saft og brosjyrer til forbi passerende, og da særlig i helgene. Barna er ivri-

ge saftskjenkere og iler ut for å åpne stallen på morgenvisten. Flere besøkende har vi vervet som medlemmer. Mange trenger bare et lite puff for å melde seg inn i Naturvernforbundet. Folk er stort sett hyggelige, men noen formiddager har det vært så folksomt på tunet at barna har søkt tilflukt i hytta for å lese Donald i fred.

Noen helger har det også vært litt for mange besøkende som har trodd Frønsvollen er et serveringssted, og som har klaget over mangelen på vafler og kanelsnurrer. Flere ganger har vi har også måttet argumentere hardt for at tilfeldige forbi passerende ikke skulle slå i hjel huggormen som soler seg på bestemte lune plasser, der vi vet den ligger. Barna har lært seg å trå varsomt, og har lært om fredete arter.

Noe av det vi liker best med Frønsvollen er at det er et fellesprosjekt. Når vi passer kuer, klipper gresset på vollen, hugger ved, vanner grønnsakshagen og går i veien på dugnader, føler vi at vi er med i et fellesskap der alle kan bidra, uansett alder.

HALLDIS 3 ÅR: «det er fint å passe kuer, for det har vi ikke der vi bor.»

OLAV 8 ÅR: «på Frønsvollen sover jeg godt. Huggormen er litt skummel, men den skal ingen ta livet av. Den er jo fredet.»

Foto: Siri Haavie og Henrik Hovland

KONGENS KUER: passes godt på av våre frivillige.

Foto: NOA arkiv

Fikk du lyst til å engasjere deg i arbeidet rundt Frønsvollen?

Stallvaktjenesten er dugnadsbasert og nye deltagere er hjertelig velkomne. Dugnadsaktivitetene er omfattende på Frønsvollen og består av alt fra hagebruk og vedlikehold av bygningene, til fuglekassedrift, vinterfôring av fugler og produksjon av ved og bygningsmaterialer fra vollen rundt husene. Vi produserer også vår egen honning i bikuber nord for låven. Dersom du ønsker å delta i aktivitetene på Frønsvollen kan du kontakte fv@noa.no.

Støtt jordvernsaken!

NOA har bidratt til oppstarten av Jordvernalliansen i Oslo og Akerhus (JOA)

Formålet er å unngå videre nedbygging og ødeleggelse av dyrka jord i vårt distrikt.

Behovet er stort, store arealer blir omdisponert hvert år, og gjerne den beste jorda for dyrking av matkorn. Det blir aldri gammeldags å spise seg mett tre ganger om dagen, derfor er matvaresikkerhet viktig, for ikke å snakke om det kulturelle landskapet gir av gode opplevelser. Kulturlandskap huser et rikt naturmangfold.

NOA oppfordrer alle som synes slike problemstillinger er viktige om å melde seg inn i JOA – det koster bare 100 kroner for 2016.

Sjekk gjerne ut hjemmesiden: www.jordvern.no, og klikk deg inn på Oslo og Akerhus.

Foto: Helene Lind Jensen (Natur og Ungdom).

Endelig lokallag i Groruddalen

Alle i Groruddalen med et ønske om å engasjere seg i lokallag har nå muligheten til det: denne gjengen har startet lokallag, og de ønsker deg med på laget. Vi har fått dem til å skrive litt om saker de ønsker å jobbe med, og det blir spennende å følge aktiviteten deres i tiden fremover!

Det finnes flere aktive naturvernere i Groruddalen. Vi har alle savnet et lokallag, et møtepunkt der vi kan samarbeide om saker som vi er opptatt av. Den 25. februar møttes ti stykker for å stifte lokallag i Groruddalen. Noen kjente hverandre fra før. «Endelig, dette har jeg ventet på i 40 år» kom det fra salen. Møtet startet med at Bjørn E. Engstrøm holdt et innlegg om luftforurensning og Ahusbanen/Romeriksbanen.

Forlengelsen av Ahusbanen/Romeriksbanen er en av sakene vi kommer til å jobbe med. Groruddalen er mer enn en gjennomfartsåre. Å få ned bruk av bil og bygge ut kollektivtrafikken er noe vi støtter. I tillegg ønsker vi å få flere til å bruke sykkel i Groruddalen.

Vi kommer også til å stå på stands og arrangere turer i Østmarka og Lillomarka.

Målet vårt er å ha styremedlemmer fra alle fire bydelene. I dette styret er bydel Alna, Bjerke og Grorud representert. Bor du i Stovner eller et annet sted i Groruddalen og har lyst til å bidra? Ta gjerne kontakt med oss!

I forbindelse med sykkelens dag den 30. april arrangerer vi i samarbeid med klimanettverk Ellingsrud klimakafe "sykle så klart" fra kl 11-14 på Ellingsrudåsen frivilligsentral.

Følg oss gjerne på facebook: <https://www.facebook.com/Naturvernforbundet-i-Groruddalen>, eller send en mail til hbmvsvensson@gmail.com.

NYTT LOKALLAG: og du er hjertelig velkommen til å være med.

Foto: Helene Svensson.

Velkommen i slåtteeng og kulturlandskapsgruppa!

Vi gleder oss over å få informere om NOAs fornyede satsing på kulturlandskap! De som ser en slåtteeng vil mest sannsynlig kalle det for en blomstereng, men fullt så enkelt er det ikke. Slåtteeng er en ugjødslet blomstereng, som må opprettholdes ved årlig slått med ljà på sensommeren. Tidligere ble dette brukt som beitemark for dyr, men nå gror de igjen. Uten aktive skjøtstiltak trues slåtteengene av gjengroing, oppdyrking, ulikt arealbruk og spredning av fremmede arter. Slåtteenger har blitt oppført som truet naturtype, og det er veldig viktig å ta vare på disse lysåpne stedene, som er hjem til sjeldne planter, insekter og sopper. Bevaring av slåtteengene er også et viktig ledd i å motvirke tilbakegangen av humler og bier i Norge. For ikke å snakke om slåtteengene som viktige kulturminner, som gjenspeiler historie og tidligere gårdsbruk. Også så vakre som de er!

Vi har som mål å starte opp en gruppe av skjøtstinteresserte personer som ønsker å bidra til bevaring av kulturlandskap, artsmangfold og gamle slåtteenger. En del av lokallagene i Oslo og Akershus skjøtter allerede noen utvalgte områder, men vi trenger flere hender og satser også på nye områder i samarbeid med Fylkesmannen i Oslo

og Akershus og Bymiljøetaten. Vi skal drive med god gammeldags ljàslått eller slått med tohjulstraktor, raking, fjerning av busker og kratt samt fjerning av fremmede arter alt etter forholdene og evt. eksisterende skjøtstelsplan. Vi skal ha det gøy, lære av hverandre, organisere blomsterengvandring med botanikk, slåttekurs, faglige samlinger m.m. Er du interessert, eller kjenner noen i ditt lokallag som alltid har drømt om å arbeide mer med kulturlandskap, så må du ikke nøle med å gi beskjed til noa@noa.no eller direkte til Susanne Lemmingson på email susanne.lemmingson@gmail.com med stikkord "kulturlandskap".

Skriv gjerne her hva du er mest interessert i. I løpet av våren tar vi kontakt med alle interesserte, og vi inviterer dere til et informasjonsmøte i begynnelsen av mai. I samarbeid med lokallagene skal vi presentere planene våre for kulturlandskapsarbeid, informasjon om pågående prosjekter i lokallagene, nye områder, utstyr og ulike faglige tilbud. Mer informasjon om dato og sted kommer i NOAs ark, og på mail til de som skulle være interesserte. Vi håper på å høre fra deg!
Velkommen i slåtteeng og kulturlandskapsgruppa!

SLÅTTEENG: ugjødslet blomstereng som hvor vi har slått årlig.

Foto:
Kulturlandskapsgruppa.

Bli kjent med de «glemte dalene»

Ravineskogen i Nes er en aktiv og velutviklet ravineskog, som er sjelden i Norge i dag. Nå kan den bli et massedeponi for inerte og forurensende masser. Det er i dette landskapet ved elva Vorma at Kulturminnebøndene inviterer til søndagstur den 12. juni.

En tur ned i det grønne dypet

Friluftsfolk på Østlandet søker tradisjonelt opp i skogen i høydene, ikke ned i dalene. Kulturminnebøndene i Fenstad i Nes oppfordrer til å vende blikket mot elvelandskapet og bli med ned i de gjen-grodde dalene. Det er flere gode grunner for å ta seg ned i «dypet» i juni når de ville vekstene er på sitt mest frodige og grønne. Det nærmeste Norge kommer en jungel, kan du oppleve i raviner. For alle arter som har sitt liv her, er ikke turgåeren så viktig. Men for å øke respekten for en rødlista naturtype, er det vesentlig at flere går og forstår.

Truet av massedeponering

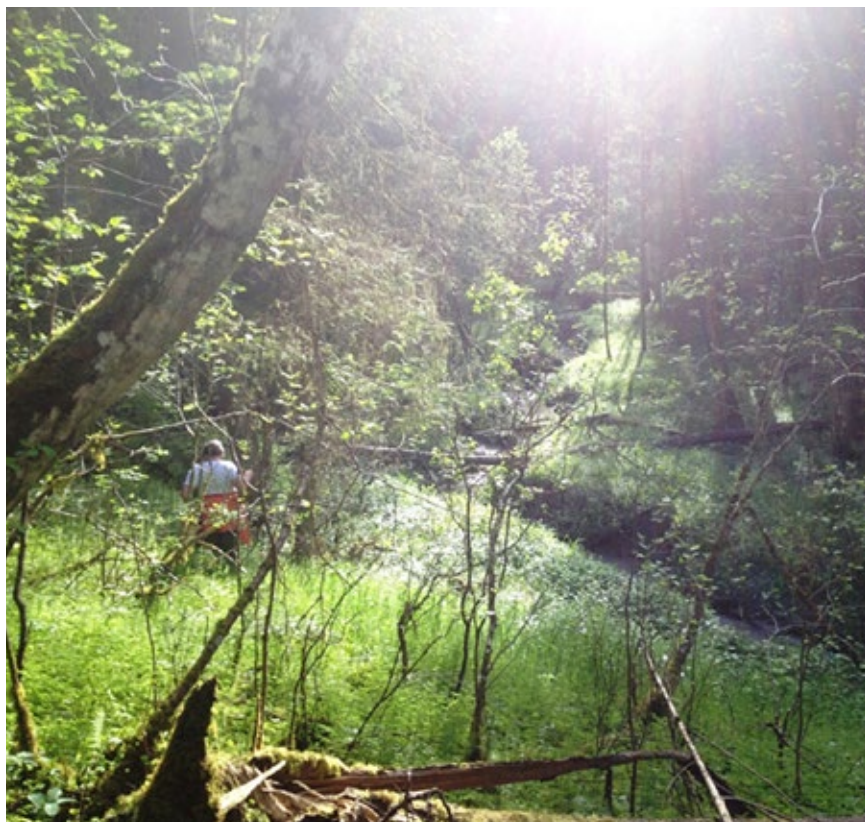
Historien om ravinelandskap er ingen søndagshistorie. For om den gjengse

turgåer ikke har fått øynene opp for dette særegne landskapet, så har avfallsindustrien lenge vist stor interesse. Ikke for det biologiske mangfoldet, men for å bruke dalene til å fylle dem med avfallsprodukter fra bygg- og anleggsvirksomhet. Det er slik massedeponering som truer ravinekomplekset nord for Esva i Nes. Esva Miljøpark mener framtida og fortjenesten ligger i å fylle igjen en dyp ravinedal og dens sidedaler, og i arealdelen i den nye kommuneplanen vedtok kommunestyret i juni i fjor å avsette ravineområdet til nytt massedeponi. Fylkesmannen trakk innsigelsen, men forlangte kartlegging. Kartleggingen vil foregå i sommer og vil bli utført av BioFokus. Fra tidligere registreringer i naturbasen er dette området omtalt som

OVERSIKTSBILDE: vakkert og vilt ravinelandskap.

Foto: Dronegutta.

RAVINEVANDRING: en
nydelig tur når skogen
er på sitt grønneste.

Foto: Kulturminne-
bøndene

aktivt og særlig rikt og av nasjonal verdi. I registreringer av livsmiljø i nøkkelbiotopene i Nes vest for Glomma (Siste Sjanse-rapport 2004-1, side 10) rangeres Veset-ravina med sine ca 100 daa å ha den høyeste verdien av 70 verdifulle lokaliteter som ble avgrenset.

Raviner ble tema

Det spennende ved sommeren 2015 i Nes, og det øvrige Romerike, var at raviner ble samtaletema og skapte debatt i media og politikken. Flere ble seg bevisst de særegne dalene vi har i elvelandskapet på Romerike og at det kanskje ikke er særlig smart, verken for biologisk mangfold eller vannmiljø, å rasere de mest verdifulle av dem. Etter høstens valg bestemte det nye politiske flertallet i Nes seg for å bevare det omstridte ravineområdet og si nei til massedeponi. Kulturminnebøndene, eierne av de to gardene som samarbeider om å skape større bevissthet og engasjement rundt kulturminner, hadde det gamle istidslandskapet som tema gjennom

sommerhalvåret. Vi arrangerte seminar, foredrag og ravinevandring og møtte stor interesse. Ravineseminaret ble mer enn fulltegnet. Kåre Homble, biolog og naturverner fra Nannestad, guidet ravinevandringen som startet fra gården Veset og gikk ned gjennom det truede ravineområdet og videre oppover Vorma til gården Huser. Det er dette turoppet, med Homble som guide, vi inviterer til også i juni i år.

Velkommen til tur

Blant de mange engasjerte ravineforkjempere har vært/er fotoskribent og «ravinevandrer» Morten B. Stensaker. Tittelen «De glemte dalene» er lånt fra hans utmerkede fotoforedrag om raviner. Det er lite grunn til å la ravinedalene forbli glemte. Oppmerksomheten rundt ravinelandskapet er viktig for at det skal overleve. Det er for eksempel liten grunn til å tro at Esva Miljøpark og den sterke søppelindustrien har oppgitt sine ønsker om massedeponi. Velkommen til ravinetur 12.juni!

SETT OG SAKSET
av Ingrid N. Ekeberg

Verden vil bedras

“Stort sett hver gang fotograf og nordlysguide Kjetil Skogli tar med seg turister ut på tur, får han det samme spørsmålet fra noen i turfølget: Hvorfor er ikke nordlyset på himmelen like fargesprakende som det de har sett på bilder på nett og sosiale medier?”

Instagramfiltre og bilderedigerer kan bli problematisk for norsk turistnæring, melder Markus Thonhaugen og Andreas Budalen for NRK, 10. april.

Oles klode

“Dette er en gladsak: hundrevis av nye tigere. Det så beksvart ut. Men noe har skjedd. Verdens tigerbestand har økt med 700 (...) Suksessen skyldes mange tiltak: nasjonale myndigheter har vernet større områder, det slås hardere ned på ulovlig jakt og mye er gjort for å redusere konflikten mellom mennesker og tiger”.

En sjelden gladmelding fra Aftenpostens miljøjournalist Ole Mathismoen den 10. april.

Litt anarkistiske

“Butikkeier Sissel Lien har søndagsåpent 30 til 35 ganger i løpet av året. Myndighetene har hun ikke hørt noe fra (...) Skobutikkeieren er en av mange som holder søndagsåpent på Grünerløkka. - Butikkene her er blitt litt anarkistiske, sier Shoe Lounge-gründeren”.

Butikker som trosser forbud er det Dagens Næringsliv som dekker, 10. april.

Jørgen Stubbesitter

Den oppmerksomme og iherdige leser vil kanskje kjenne igjen denne teksten, som ble trykket av oss første gang i 2007, men hentet frem igjen nå for å hedre dugnadsånden, red. anm

Kreativstrek/Sundheil

DUGNAD

Jeg er på tur i trakter som ikke lenger er mine hjemlige. Det har de ikke vært på mange år. Marka på de kanter preges mer av de lange drag med grantunge åsrygger, enn det mer opphakkede grunnfjellet hvor mine fleste stubber står. Denne gangen har jeg ikke med meg min kjære følgesvenn, naboens puddeltispe. Hun pep fortvilet da hun skjønnte sviket tross godsnakk, og jeg følte meg ensom. NSB er ikke glad i bikker, snaut nok passasjerer over hode.

Jeg husker godt gamle frøken Haugen på Ramstadsletta med skjev rygg. Hun kunne ikke løfte en spade eller male en vegg, men hun kunne dekke et bord på plenen og steke rømmevafler så gode som bare Olga Gupus i Vestmarka. Det er Frønsvollgjengen jeg på min måte gjerne vil hylle. Det er mange måter å drive dugnad på, det tror jeg den fortsatte driften vil vise. Men det er også mange andre slike gjenger i Marka –

blåmerkingen og rødmerkingen gjør seg ikke selv. Også foreningen Øx har jeg vært borti. Hyggelig har de det også. Dugnadsfolk vet noe om det.

Uten pensjonister stopper Norge, så får yngre overskuddsmennesker ha oss unnskyldt. Vi er gjennom et langt arbeidsliv liksom trukket i pensjon og skal nå kunne nyte vårt otium for oppsparte midler i statskassa – det er mildt sagt noe sludder. Vi har vært heldige å ha hatt et arbeidsliv med mer enn rimelig inntekt, de aller fleste av oss. Det er rettere å si at vi nå lever på statsstipend, slik at vi er i stand til å gjøre et arbeid for fellesskapet etter evne. Og når vi ikke lenger kan være til nytte, kan vi jo prøve å være til glede. – Nå syns jeg å ane Leika avslutte min tirade med et langtrukket gjesp.

Vi høres av.

Bidra med bilder til Markakalenderen!

NOAs 25. Markakalender er under produksjon. Markakalenderen er en kjær turvenn blant markas mange turgåere. Hvert år kan du finne den på mange av markastuene. Den inneholder vakre markabilder, eventyrskog, fortellinger om det enkle friluftslivet og turbeskrivelser til ulike deler av marka. I år vil vi gjerne markere at dette er den 25. i rekken og vi inviterer alle våre medlemmer og markaentusiaster til å sende inn bilder til noa@noa.no og bli med i konkurransen om å få bildet sitt i den 25. kalenderen. Kommer ditt bilde på trykk, vinner du en valgfri bok: enten De siste eventyrskoger, Naturen Svikter aldri eller Norske Miljøkamper. Bildene må være av høy kvalitet, og være tatt i marka (helst i Eventyrskog). Husk beskrivelse: Hvor og når bildet ble tatt og av hvem, og merk emnefeltet i eposten med “markakalender”. Lykke til!

LOKALLAG I NOA

Send rettelser til noa@noa.no

NATURVERNFORBUNDET I ASKER

Kontaktperson: Jan Häusler, Postboks 332, 1372 Asker, 982 99 667, asker@noa.no

NATURVERNFORBUNDET I BÆRUM

Kontaktperson: Bjørg Petra Brekke, Caroline Øverlands vei 40A, 1356 Bekkestua, 958 94 358, bpbr@online.no

NATURVERNFORBUNDET I FET

Kontaktperson: May Oldervik, 997 41 483, fet@naturvernforbundet.no

NATURVERNFORBUNDET I GRORUDDALEN

Kontaktperson: Helen Svensson, 91 76 49 02, hbmsvensson@gmail.com

NATURVERNFORBUNDET I LØRENSKOG

Kontaktperson: Margreta Bondevik, unniaas@gmail.com

NATURVERNFORBUNDET I NANNESTAD/GJERDRUM

Kontaktperson: Kåre Hombles, 926 96 375, k.hombles@online.no

NATURVERNFORBUNDET I NES

Kontaktperson: Karin Leonhardsen, 977 38 121, nes@naturvernforbundet.no

NATURVERNFORBUNDET PÅ NESODDEN

Kontaktperson: Peter Schjøberg, 66 91 48 50, pschjo@hotmail.com

NATURVERNFORBUNDET I NITTEDAL

Kontaktperson: Hiltrud Hemmersbach, 67 07 95 44, naturvernittedal@gmail.com

NATURVERNFORBUNDET I OPPEGÅRD

Kontaktperson: Mariella Memo, marimemo@online.no

NATURVERNFORBUNDET I OSLO NORD

Kontaktperson: Åke Hartmann, Ullevålsveien 52, 0454 Oslo, 901 01 415, ake.hartmann@gmail.com

NATURVERNFORBUNDET I OSLO SØR

Kontaktperson: Ingvild Melvær Hanssen, 990 04 232, oslosor@noa.no

NATURVERNFORBUNDET I OSLO VEST

Kontaktperson: Georg Reiss, 901 42 331, oslovest@naturvernforbundet.no

NATURVERNFORBUNDET I OSLO ØST

Kontaktperson: Eirik Gran, 958 31 400, osloost@naturvernforbundet.no

NATURVERNFORBUNDET I SKEDSMO

Kontaktperson: Birgitta Prøis, 977 17 485, birgitta@flangset.net

NATURVERNFORBUNDET I SKI

Kontaktperson: Stein Kr. Martinsen, 930 81 173, gaupestein@online.no

NATURVERNFORBUNDET I VESTBY

Kontaktperson: Kristian Vahl Østbye, Ugleveien 15, 1555 Son, 971 74 728, kristian.ostbye@bym.oslo.kommune.no

NATURVERNFORBUNDET I ÅS

Kontaktperson: Hans Erik Lerkelund, 477 12 456, lerkelund@gmail.com

NATUR OG UNGDOM/NNV - OSLO STUDENTLAG

Kontaktperson: Tora Turøy, 907 24 250, toraturøy@gmail.com

NATUR OG UNGDOM/NNV - ÅS STUDENTLAG

Kontaktperson: Runa Gidske, 415 48 976, naturvern.umb@gmail.com
(les mer på Facebook: www.facebook.com/naturvernnmbu)

SETT OG SAKSET

av Ingrid N. Ekeberg

Trening med mening

“Før hadde vi fysisk arbeid, fotturer og dugnader, vi hadde sosialt samvær, husarbeid og vedhogst. Nå har vi trening (...) Trening kan være fantastisk, det. Men ikke alltid og ikke for alle. Og helst ikke innendørs. En time på en romaskin blir aldri som en time med årer. Når jeg løfter vekter i et studio, er jeg en maskin. Når jeg løfter en stakk ved, er jeg et menneske”.

Simen Tveitereid slår et slag for det ekte liv i Nettmagasinet Harvest, publisert i A-magasinet den 1. april.

Hansson har bedt om å få trekke seg flere ganger

“Etter det NRK erfarer har Rasmus Hansson flere ganger bedt sentralstyret om å få trekke seg som nasjonal talsperson i Miljøpartiet de Grønne de to siste årene på grunn av samarbeidsproblemer med avgått talsperson Hilde Opoku. - Det har vært litt opp og ned med motivasjonen, det kan jeg vel si. For øvrig så er vi nå ferdig med den saken, sa Hansson til NRK i dag”.

Hansson har skapt bølger i media i forbindelse med MDGs årsmøte, noe Ann Kristin Liestøl dekker for NRK 10. april.

KONTAKTPERSONER I REGIONER UTEN LOKALLAG

FROGN Kontaktperson: Sylvi Ofstad, 954 63 522, s-ofstad@online.no

SØRUM Kontaktperson: Helge Njaa, 905 00 728, helge.njaa@goodtech.no

ENEBAKK Kontaktperson: Kjell Arild Ødegård, 473 82 810

AURSKOG-HØLAND Kontaktperson: Yvonne Ødegaard, 477 12 456, yvonneodegaard@gmail.com

IKKE GÅ GLIPP AV TURER VÅR/SOMMER 2016:

11.05 Bli med på tur i Nordre Øyeren naturreservat!

Vi kommer til å følge stien fra Søndre Bjanen til fugletårnet. Stien er nå merket med en svane og er beregnet for voksne. På Søndre Bjanen er det også laget tre naturstier for barn, som er merket med hare, bever og elg. Stien ut til fugletårnet har blitt tilrettelagt for turgåere med klipper, bruer, små trapper, benker og bålplasser. Men hvor går grensene for tilrettelegging? Vi ønsker en tur der vi opplever naturen og reservatet samtidig som vi diskuterer og problematiserer disse velmente naturinngrepene, som har som formål å inkludere mange. Innlandsdeltaet og våtmarksområdet ved Glommas utløp i Øyeren ble vernet i 1975. De som har mulighet til å komme tidligere på dagen, kan gjerne ta en tur innom Besøkscenter våtmark Nordre Øyeren ved Fetsund Lenser, som i 2012 ble utnevnt til det første autoriserte våtmarkscenteret i Norge. Se nettsider: <http://mia.no/besokksentervatmark/forside> **Oppmøte:** Svingen holdeplass i Fet på Kongsvingerbanen kl. 17.30 onsdag 11. mai. Tog fra Oslo S. går kl 17.04 **Turleder:** Mette Sperre, Naturvernforbundet i Fet og Fet MDG.

19.05 Fuglesangtur oppover langs Ljanselva

Våren er den beste tida for å høre fuglene synge og du kan bli med på fuglesangtur langs Ljanselva. Vi starter ved bussstoppen på Ljabru hovedgård og går oppover langs Ljanselva, kanskje opp til Skullerud-dumpa, eller opp til Skullerudstua og hører og ser etter fugler. Vi har noe utlånskikkerter, men ta gjerne med din egen om du har. Helge Viken hjelper oss med å kjenne igjen fuglene. **Oppmøte:** kl.18.00 bussstoppet ved Ljabru hovedgård. **Informasjon:** <https://www.facebook.com/events/967811586635628/>

22.05 Familietur til uteliggerhytta i Grefsenåsen

Etter siste krig var det stor boligmangel i Oslo. Hjelpeapparatet for de som hadde gjort en innsats for landet var så som så. Mange fikk derfor en tilværelse som uteliggere i skogene rundt og i byen. På 1960-tallet foregikk en storstilt sanering av hyttene. En av hyttene var så godt gjemt at uteligger Harald fortsatte sin tilværelse i skogen, og hytta hans er bevart. På turen besøker vi både denne og andre kulturminner i Grefsenåsen, og får høre om Haralds utrolige liv i skogen. Turen passer både for voksne og barn, på små stier og til dels i bratt terreng. Lengde ca 5 km. Flere stopp underveis der vi ser på kulturminner. Rast ved Trollvann, med anledning til å kjøpe mat / drikke på Trollvannstua. **Oppmøte:** kl 11.00 på parkeringsplassen nedenfor Grefsenkleiva, - øverst i Østreheimsveien. Med kollektiv; Buss 25 eller 31 til Årvollveien holdeplass, og følg Østreheimsveien (som som skrår oppover fra Årvollveien like ved bussholdeplassen), ca 600 m til toppen av bakken. **Turleder:** Skogoppsynsmann Håvard Pedersen, Bymiljøetaten

24.05 Eventyrskogsvandring i Frønsvollstraktene

Naturvernforbundet i Oslo Vest arrangerer en Eventyrskogsvandring med Gjermund Andersen. Turen går via Frønsvollsåsen til

Skjennungsåsen, der man kan oppleve en magisk stemning og grønne rom i naturen. **Oppmøte:** kl. 18 ved Sporten på Frognerseteren. **Turleder:** Gjermund Andersen

05.06 Skogstur til Ljanskollen

Det blir tur til løvskogen på Ljanskollen sammen med Trude Myhre, skogbilog i WWF. Vi opplever skogen og lærer mer om artene og verdiene som finnes her. Blir det sommervær kan du kombinere det med en tur på stranda. **Oppmøte:** kl. 14.00 ved Hvervenbukta p-plass/bussholdeplass. **Turleder:** skogbilog Trude Myhre, WWF

12.06 Ville vekster i ravinelandskapet

Kulturminnebeøndenes ravinevandring «Ville vekster i ravinelandskapet» går søndag 12. juni. Turen går fra Veset gård til Huser gård og vil minimum ta tre timer. Krever godt fottøy og gode bein. Åpen stabburskaffe ved ankomst Huser. Arrangementet er nettopp lagt ut på FB. **Oppmøte:** kl.11 fra Veset gård (Sving fra E6 ved Kløfta i retning Kongsvinger til Vormsund. Vesetalleen 20, 4,2 km langs riksveg 177 fra Shell i Vormsund). **Turleder:** Kåre Hombie **Informasjon:** <https://www.facebook.com/events/1071829372885770/>

15.06 Bjønnåsen – Ramstadslottet i Østmarka

Bjønnåsen og Ramstadslottet er henholdsvis Østmarkas nest og tredje høyeste topper med flott utsikt. Turen følger god sti til toppen av Bjønnåsen, hvor man i klarvær har utsikt helt til Gaustadtoppen. Turen går videre ned sør-ryggen ned til Åmotdammen. Herfra har man mulighet for å følge sti langs Åmotdammen ned til parkeringsplassen, mens de som ønsker kan fortsette til Ramstadslottet som ligger inne i Ramstadslottet Naturreservat. Storvokst granskog i deler av reservatet. Kort rute: 2-2,5 timer, lang rute 3-4 timer. **Kontakt:** Bjørn Dahle tlf. 47252066 **Utstyr:** Klær etter forholdene, godt skotøy, sitteunderlag og termos/niste. **Oppmøte/transport:** Kl 18 på parkeringsplassen ved Løvenstad stadion. Buss 418 eller 411, stoppested Sandbekkhallen.

21.08 Åpen dag på Frønsvolden i Nordmarka, - og overnattingstur for Miljøagentene Oslo sør

Frønsvolden er en liten plass ikke langt fra Frognerseteren som drives av Naturvernforbundet i Oslo og Akershus. Det er en fin tur på merket sti gjennom eventyrskogen fra Frognerseteren t-bane og til plassen. Søndag 21 august er det åpen dag for alle Miljøagenter med kafe og aktiviteter. Du kan være med skogbilog Trude Myhre fra WWF og lære om de skogens mange arter og hemmeligheter. Vi bygger insekshotell og det blir salg av vafler og mulig å grille pølser. Se på dyra som beiter på vollen og kos deg med en dag i skogen med Miljøagentene.

MILJØAGENTENE I OSLO SØR har overnattingstur fra 19-21 august på Frønsvolden og gjør morsomme ting sammen og forbereder dagen.